

TACAMUCA - Svetlana Makarovič

So časi, ko so zaprti ne le vrtci, ampak tudi druge ustanove, na primer nam najljubše knjižnice, ki so polne zanimivih knjig, enciklopedij, zgibank, ugank in zank.

Zato danes predlagamo, da si skupaj preberete pravljico Svetlane Makarovič z naslovom TACAMUCA.

Veš kdo nastopa v pravljici? Ti dam en namig preko uganke:

Ponoči ne spi,
ker miške lovi,
čez dan pa dremucka
vse tja do noči.

Če pa mamica ali očka nimata časa, da ti pravljico prebereta, pa je spodaj spletna povezava, kjer jo lahko tudi poslušáš.

Besedilo pravljice:

Naneslo je tako, da je Tacamuca ostala brez doma. Imela je težko življenje, ampak bila je vesele narave, bila je sploh ena najbolj veselih muc, kar jih hodi naokrog. Če je bila lačna, je gledala oblake in si predstavljala, da so smetana, popila je malo vode in si mislila, da je mleko in se je potem še dolgo oblizovala, da bi laže verjela sami sebi. Če je kdaj ujela miš, pa je bila sploh prepričana, da je najsrečnejša muca na svetu.

Bila je pa tudi lahkomiselná, Tacamuca. Nekoč je našla mačji tolar, pa si ni kupila hrane zanj, o ne, kupila si je zelen svilen trakec za okoli vratu. In tako vseč si je bila s tem trakcem, da sploh ni hotela slišati, kako ji kruli po praznem želodcu. Tako je jedla, kadar je imela kaj, kadar pa ni imela ničesar za pod zob, je preprosto sanjarila, da ima. In kmalu je Tacamuca shujšala, šape so se ji tresle od slabosti, prej tako bleščéča in gladka dlaka ji je v šopih štrlela na vse strani in zdaj se je le redkokdaj še nasmehnila. Celó tako daleč je prišlo z njo, da je rekla oblaku:

»Ti nisi smetana, ne. Ti si oblak in s teboj nimam kaj početi.«

In še vzdihnila je. Res, slabo je bilo s Tacamuco.

Nekega dne je Tacamuci tako strašno zakrutilo po želodcu, da se je kar ustrašila. Slišati je bilo kot grmenje in zajec, ki je ravno tekél mimo, se je plašno ozrl in se skríl v svojo luknjo.

Tacamuca se je zamislila. Potem se je počila po glavi in rekla:

»V službo bom šla. Vsaj za nekaj časa, da se dodobra najem.«

Potrkala je najprej na zajčeva vrata. Zajec je odprl, na glavi je imel spalno čepico z dvema luknjama za uhlje, oblečen je bil v progasto spalno srajco in je jezen strmel v Tacamuco.

»Mar ne vidiš, da se odpravljam k popoldanskemu počitku?« je zagodrnjal.

»Zdaj vidim,« je odgovorila Tacamuca, »prej pa nisem vedela. Ti, zajec, vzemi me no v službo.«

»Ha, v službo! Čemu mi bo mačka, saj nimam miši.«

»Lahko bi ti krtačila kožuh,« je predlagala Tacamuca.

To je bilo zajcu všeč. Tacamuca mu je ves dan krtačila kožuh, zajec pa je od ugodja mižal in mrdal. Zelo zadovoljen je bil. Ampak ko je muca zahtevala plačilo, ji je zajec ponujal korenja, detelje in suhe trave. Tega pa mačke seveda ne jedo. In Tacamuca je vsa šibka in s krulečim želodcem odšla.

Prišla je pred jazbino in potrkala. Dolgo ni bilo nikogar na spregled. Šele ko ji je spet kar zagrmelo v želodcu, se je odprla linica na vratih in skozi jo je strogo pogledala jazbečevka. Revsknila je:

»Obiski niso zaželeni!«

In je zaloputnila linico Tacamuci pred smrčkom. Tacamuca je že hotela oditi, pa so jo moči zapustile. Še enkrat je popraskala po vratih.

Jazbečevka je stala na pragu in rohnela:

»Nikoli ni miru! Kaj hočeš?«

»Službo iščem,« je povedala Tacamuca.

Jazbečevka si je pomela tace in rekla:

»Ravno prav. Počistila boš stanovanje, nanosila vodo od potoka, iztepla boš preproge in pomila posodo. In z mojim možem ne smeš govoriti, zapomni si to!«

Uh, je bila zoprna ta jazbulja. Tacamuca pa se je spomnila, da ji preti konec od lakote in je privolila.

»Samo najprej mi dajte kaj jesti,« je rekla, »sicer bom še omedlela.«

Zdaj je jazbečevka kar pobesnela. Zacepetala je in zavpila:

»To je pa višek! Nič ti ne dam, prav nič! Najprej moraš narediti, kar sem ti ukazala, šele potem boš jedla. Uh, te služkinje!«

Tacamuca si je popravila svoj lepi zeleni trakec, pogledala je jazbečevki v tolsti obraz in dejala:

»Jaz nisem služkinja, ampak Tacamuca. Kar sami si počistite svoj umazani brlog.«

Zbrala je vse moči, dvignila je rep in odšla. Jazbečevka je pa zaloputnila vrata in šele notri je spet prišla toliko do sape, da je stresla jezo nad možem jazbecem.

Tacamuca se je vlekla čisto počasi čez gozdno jaso. In tamle, pod leskovim grmom, je čepela lisica in čakala, da pride muca bliže. Takole je razmišljala tale lisica:

»Suha je, suha. Spitati bi jo bilo treba, potem bi se pa kar prilegla. Ravno prav, čez en teden pride moja sestrična na obisk, pa bi jo lahko pogostila z mačjim mesom ...«

Naglas pa je rekla:

»Saj tole je vendar Tacamuca, če se ne motim. Oj, kako slaba si videti, mala moja.«

Kadar kdo koga nagovori z »mala moja«, veste, ponavadi nima dobrih namenov. Toliko, da veste. No, lisica je rekla Tacamuci še več. Rekla ji je »ljubica«, »mucica« in jo celo pobožala s taco in potem jo je povabila k sebi domov na malico. Tacamuca je lisico poznala in ji ni prav nič zaupala. Ampak takrat bi bila dala vse za košček mesa, tako sestradana je bila. Lisica jo je prijela pod taco pa sta šli.

V lisičini je bilo toliko oglodanih kosti, da je kar rožljalo, kamorkoli si stopil ali sedel. Lisica se je opravičila: »Malo razmetano imam, veš. Saj veš, kako je.«

Tacamuca ni vedela, kako je, in je tudi ni zanimalo. Zanimala jo je samo tolsta kokoš, ki je z odgriznjeno glavo ležala v kotu. Saj jo je bilo grozno videti, ampak Tacamuci je tako zadišalo kokošje meso, da je komaj sproti požirala sline, da ji niso kapljale iz gobčka.

Lisica je odbrcnila kup kosti in povabila muco k malici. Obe sta grizli in grizli in požirali in obe sta renčali od ugodja. Tacamuca si je morala priznati, da že dolge mesece ni tako dobro jedla. Ko se je dodobra nasitila, se je lepo umila in ocedila, lisica pa nič. Lisica je samo gledala, če je Tacamuca kaj bolj debela kot prej.

»Kar pri meni boš ostala,« ji je rekla in zdaj so se ji oči že kar hudobno bliskale. In ko je videla, da se je Tacamuca malo zdrznila, je še dodala:

»Moraš ostati pri meni, ker jaz tako hočem. Hočem, da se zrediš.«

S temi sumljivimi besedami je odšla iz lisičine in zavalila pred vhod težko travno rušo, da bi Tacamuca ne mogla pobegniti. Tacamuca je ostala sama v smrdljivem lisičinem stanovanju in plašno gledala okoli sebe. Začela je razmišljati, zakaj je lisici toliko do tega, da bi jo odebelila ... in ker je bila bistra muca, se ji je nazadnje posvetilo, zakaj ... in se je vsa naježila od strahu.

Ko se je lisica sredi noči vrnila, je prinesla s seboj nekaj ogromnih kosov mesa in rekla: »Takoj pojej vse to.«

»Saj nisem več lačna, kar sama jej,« se je uprla Tacamuca.

Lisica pa:

»Jaz sem že tako sita, da kar rigam. Jej, če ti rečem. Moraš!«

»Moram?«

»Moraš. In to takoj,« se je naenkrat razjezila. »Zrediti se moraš.«

Tacamuca je začela jesti in plašno pogledovala lisico.

»Zakaj moram jesti? Zakaj se moram zrediti?«

»Zato, ker jaz tako hočem,« je pribila lisica.

Najprej je mislila Tacamuci vso reč zamolčati, potem pa je zamahnila s taco in se zasmejala:

»Saj mi ne moreš uiti, torej ti lahko povem, da te bova drugi teden imeli jaz in moja sestrična za slavnostno kosilo. Amen.«

Sploh se ji ni smilila jokajoča Tacamuca, še malo ne, nasprotno. Tako je bila zoprna, da je ubogo muco vlekla za brke in se ji smejala in govorila »no, ali te nisem dobro?« in je dodala spet »moja mala«. Take sorte je bila ta lisica, ničvredna beštija, nič drugega.

Tacamuca je zaprla oči, da ne bi gledala lisice, in je pogumno požrla debelo mačjo solzo. Lisica ji je zvezala tačke z ostro gozdno travo, da ne bi mogla pobegniti, in je sezula copate ter legla k počitku na kup umazanih cunj v kotu.

Tacamuca je zdaj vedela, da jo čaka samo še en teden življenja, in že to je bil vzrok, da bi lahko jokala in tulila. Pa ni. Zvila se je v klobčič in mislila na svoj lepi zeleni trakec in je kar zaspala.

Zjutraj je lisica spet zadelala vhod, ko je odšla, vendar je Tacamuci razvezala tačke, tako brez skrbi je bila. Muca se je lahko vsaj pošteno umila in se pretegnila. Lisica se je vrnila s tremi mastnimi kokošmi. Eno je požrla sama, Tacamuca pa je morala ostali dve. In ko ni mogla več jesti, ji je lisica tlačila meso v gobček in ji grozila, da jo bo pretepla. Muci je bilo že slabo od sitosti in je že kar pokala, a morala je pojesti, groza, obe kokoši! Potem se je izčrpana zgrudila in zaspala in sanjala grozne sanje.

Zjutraj se je zbudila in najprej ni vedela, kje je, potem pa se je spomnila, da je ujetnica. In popadel jo je bes. Divje je praskala po vhodu, toda ruša je bila trda in težka, Tacamuca pa majhna in tako je izčrpana odnehala. Dvignila je glavo in začela klicati:

»Na pomoč, kdor gre mimo! Pomagajte mi! Zaprta sem v lisičji jami, reši me, kdor more! Na pomoč, na pomoč, pomagajte Tacamuci!«

Klicala je uro, klicala je dve uri, potem pa je samo še obupano mijavkala in zavijala. In ravno ko je že nameravala utihniti, ker se je bala, da bi jo slišala lisica, je prineslo mimo jazbečarja, ki je bil slučajno ravno na lovu za liscami, tekal je kar tako sem in tja po gozdu in čakal, da bo na katero naletel. Slišal je slabotno mijavkanje, pa si ni znal pojasniti, kaj naj bi pomenilo. Imel pa je nos lovskega psa, in ta nos ga je opomnil, da se je v teku obrnil – in prej ko se je sam zavedel, je že renčal pred lisičino in divje kopal s tacami. Zemlja, trava in kamenje so leteli daleč naokoli in kar naenkrat sta se znašla iz smrčka v smrček jazbečar in Tacamuca.

Jazbečar je osuplo strmel in vprašal:

»Kje pa je lisica?«

»Je ni doma,« je povedala Tacamuca, »mene je zaprla sem noter in odšla po meso, da bi me spitala. Pojesti me je hotela.«

»Aha,« je rekel jazbečar, »no, še sreča, da sem prišel. Hitro zbeži od tod, z lisico se bom že jaz pomenil, ko se vrne.«

To je zdrvela Tacamuca skozi gozd, to je tekla, da je zeleni trakec kar frfotal za njo, in ni se ustavila, dokler ni bila daleč zunaj sredi polja. Tam se je stisnila k poljskemu strašilu in mu pripovedovala, kako strašne dogodivščine je prestala. Strašilo pa je pomirjevalno kimalo v vetru in jo tolažilo.

No, medtem se je lisica vračala proti svoji luknji. V gobcu je nesla celo gos, ogromno gos, in se veselila, kako se bo Tacamuca zredila.

Pride na jaso, pride do lisičine in zagleda odkopan vhod! Spustila je gos na tla in začela po lisičje preklinjati in divjati.

Planila je v brlog, bum, tresk, grrr, auuu! Kajti notri jo je seveda čakal naš jazbečar. Bil je strašen boj! Seveda se tudi lisica ni dala kar tako. Dlaka je letela v šopih na vse strani, oba sta krvavela iz več ran, pa nista odnehala ne eden ne drugi.

Zvečerilo se je že, pa je bil boj še zmeraj neodločen. Strašen boj!

Končalo se je pa tako, da se je v mesečini neka izmučena in razkuzmana in potolčena in obgrizena in polomljena lisica vlekla skozi grmičevje in se plašno ozirala, če ji kdo ne sledi, in ta lisica je jokala in se prijemala za glavo in pri vsakem najmanjšem šumu iz grmovja zakričala od strahu. In končalo se je tako, da se je ta lisica preselila v drug gozd in zelo dolgo je trajalo, dokler ni za silo okrevala. Seveda ni mogla skoro nič uloviti, tako je bila zdelana, in tako je spoznala, kaj je lakota, in tako je bilo tudi prav.

Razen tega je čisto pozabila na sestričnin obisk. In ko se je sestrična pokazala pred vhodom njene lisičine, je tam ležalo samo nekaj lisičjih dlak. Spraševala je sosede:

»Lepa reč, kam neki je odšla moja sestrična?«

»Odšla je neznano kam,« so ji odgovarjali in zmigovali z rameni.

Jazbečar jo je ponosno mahal po poti domov kot zmagovalec. Do smrti se je držal na moč ponosno zaradi tega; še potem, ko je postal tako star in debel, da so mu morali na trebuh pritrditi kolešček, drugače bi se mu vlekel po tleh, in ko že zdavnaj ne bi mogel več premagati nobene lisice, se je hvalil svojim vnukom:

»Pha, ena lisica več ali manj, to je meni malenkost. Mimogrede vam jo zadavim. To je meni toliko kot vam kihnuti.«

Mladi kužki so se seveda skrivaj hihitali in ga za njegovim hrbtom oponašali, ampak ko je prišla Tacamuca na obisk, je tudi ona pripovedovala, kako hraber je bil njihov dedek, in ga kar ni mogla prehvaliti.

»No, ste slišali, mulci?« se je izprsil stari jazbečar in kužki so spoštljivo umolknili.

Saj res, Tacamuca. Nikoli več ji ni bilo treba stradati, kajti vsi so radi poslušali njeno pripovedovanje, čeprav so vedeli, da si včasih tudi kaj izmisli, zato da bi bilo bolj zanimivo. In s pripovedovanjem je zaslužila toliko mačjih tolarjev, da je čez leta lahko odprla celo čevapčičarnico, pekla je mačje čevapčiče in jih prodajala ali pa tudi dajala zastonj. In nikoli se ni ločila od svojega svilenega zelenega trakca. Tako kot ni nikoli več v življenju pokusila kuretine, to menda lahko razumete, ne?

Če vas kdaj zanese pot mimo čevapčičarnice z napisom »PRI TACAMUCI«, pa dober tek! Porcija stane en mačji tolar. Mladiči vseh vrst imajo popust, tudi človeški.

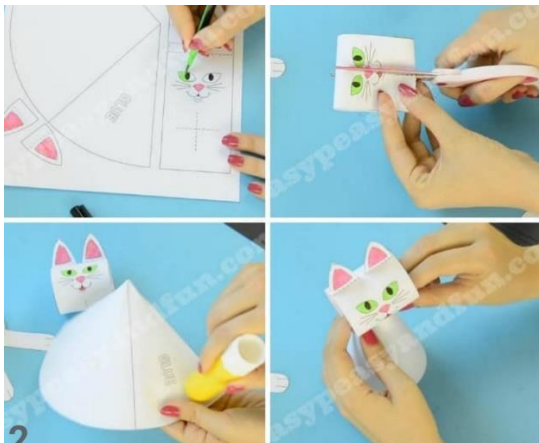
Povezava do pravljice:

https://www.youtube.com/watch?v= TyNlu_sPJY

Sedaj pa ti dam kakšen namig iz česa vse lahko narediš Tacamuco:

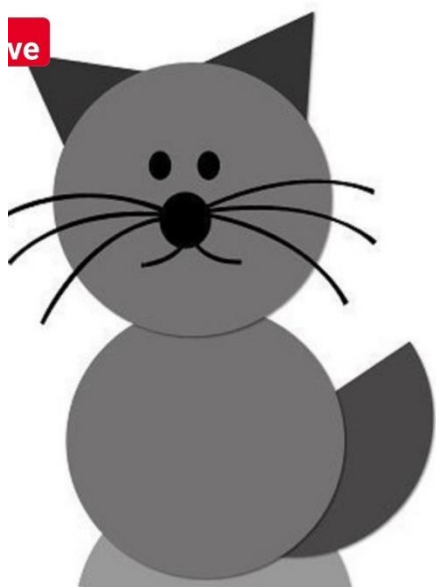
Vzameš kos lepenke ali tršega kartona, narišeš muco, jo izstrižeš, narišeš oči, smrček in brčice ter jo oblečeš v pisan kožušček. Zanj lahko uporabiš volno, staro nogavico ali pisan papir.

Kaj pa tale? Samo iz kroga je telo in dolgega pravokotnika glava. Bi ti uspelo?

Tale je pa videti prav navihana. Imaš doma tudi ti mucka? Kakšne barve je, s čim se rad igra?

Tudi ta je sestavljen iz krogov, verjamem, da ti je uspelo narediti vsaj enega.

Če pa ti ni do ustvarjanja, potem pa z menoj veselo zapleši -

<https://www.youtube.com/watch?v=alxx4qZi9Hw>

Na spodnji povezavi pa lahko rešiš še kviz – kaj vse veš o naši današnji zvezdi dneva – muc

https://kahoot.it/challenge/0211934?challenge-id=a468a210-51be-48a5-b0af-0fca721b01fd_1587118348450

Zares te bo nasmejalo... 😊 Pa en mačji pozdrav..... mijav 😊